

עלון מס' 47

משיחות הרצי"ה זצ"ל

פרשת עקב

"שמע" - ואחר כך "והיה אם שמוע"

שנינו במשנה: אמר רבי יהושע בן קרחה: למה קדמה 'שמע' (ואתחנן) ל'והיה אם שמוע' (עקב) כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים **תחילה, ואחר כך** עול מצוות...אם כן: **קבלת עול מלכות שמים, הוא יסוד הכל, כלל הקודם לפרטים.**

מצוות עשה ומצוות לא תעשה, הן פרטים של הכלל הגדול...כך המשנה מחנכת אותנו... **ההתחלה** בקבלת עול מלכות שמים, **זו אמונה, וכמובן שצריך לזכור את ההמשך, "ואחר כך** יקבל עליו עול מצוות, ברור שהכוונה של חז"ל **שמתוך כך** יקבל עול מצוות, ולא יישאר בקבלת **עול מלכות שמים בלבד.** ובכל זאת אמרו: **"אחר כך"** אבל מסתבר שאין הכוונה שרק לאחר שנים יקבל עול מצוות... **"הפרקטיקה" הנמשכת מתוך לימוד אמונה!**

בשום מקום לא נזכרת הגדרה של ישראל שהם **'מקיימי מצוות', יש הגדרה של מאמינים!** במסכת שבת (דף צז, א) משה רבינו אמר: **"והן לא יאמינו לי"**- וקיבל גערה, מזיפה: ישראל – מאמינים בני מאמינים, אתה - אין סופך להאמין?! ומתוך כך לא נכנס לארץ!

מתוך עול מלכות שמים, יש עניין וערך למצוות, אבל מצוות מתוך אפיקורסות – הן בלי ערך ותוכן...וכמו סמיכת גאולה לתפילה המורה כי **הקשר לד' אינו מתחיל מאתנו, כך זה בסדר** הופעתן בפרשיות התורה, יש ממש צורך אלוהי בזה!

תורה ומצוות, התורה היא הכלל של המצוות המתפרטות ממנה, ומתוך הכלל באים אל הפרט...תפקיד פרשת עקב הוא איפוא - התפרטות הגדלות האלוקית - בכל פרטיה ודקדוקיה של תורה.

לפי **"מתוך התורה הגואלת"** (פרשת עקב תשל"ז עמ' רלז-ח) להרב חיים א. שוורץ הי"ו ומתוך **"מאורות הרצי"ה"** (פרשת עקב תשכ"ב עמ' תצו) להרב הושע רבינוביץ הי"ו

המשך עמ' הבא

ממידות למצוות

הרמב"ם אומר כי **השורש היסודי למידות טובות הוא הענוה**, שכן היא "הגדולה מכולם" (עבודה זרה דף כ, ב) וכן בלשונו באיגרתו לבנו "היא סולם לעלות המעלות הרמות, ועימה לא תצטרכו לסבול" יותר מצניעות וטהרה וכו' ¹

בהיפך ממנה – כמובן היא **הגאוה**, כלשון הכתוב בפרשתנו "ורם לבבך ושכחת" (ח, יד) ועל 'בעל הגאוה' עליו אומר הקדוש ברוך הוא "אין אני והוא יכולין לדור בעולם" (סוטה דף ה,א)

עניין המידות יש לנו מ"ה**פרוודור**" של אבותינו, על יסוד מידות האבות נבנה מעמד הר סיני. מתוך יסודיות המידות באה קבלת המצוות, והם כלליותיה ופרטיותיה של התורה, **עניין המידות קודמות לעניין המצוות!** ² אם יש שחיתות במידות – חסרה הגישה לתורה ולמצוותיה, כאשר היסוד מעוקם – חסר האדם, היד והקרקפתא הישראליים.

ובענוה – כאשר אתה מתדבק - אתה מתבטל, זו היא השייכות של דביקות לענוה. **תלמיד חכם שאין בו ענוה, הרי הוא בבחינת ירידה וכישלון.**

בפרשת עקב, ישנה הפגישה של האבות עם משה רבנו. שורש הנשמה של היות האדם מזרע אברהם אבינו – מחייב אתו ברמ"ח ובשס"ה מצוות.

על פי "מאורות הרצי"ה" (פרשת עקב תשכ"ב עמ' תצ-ט) להרב הושע רבינוביץ הי"ו

